

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

Uppteckningen rör

FOLKLIV OCH LEVNADSFÖRHÅLLANDEN

Smådrag ur meddelarens liv

13 s.

ACC. N:R. 5783

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

INNEHÅLL.

	sid.
De sista vargarna	4
Meddelarens familjeförhållanden (Om meddelarens barndom och släkt, hans personliga vanor ¹⁾ , giftermål och hemliv)	6
Efterskrift	13
Foton.	
Meddelaren(s porträtt)	3
Vårjorden köres. Bild från det moderna Värnanäs. (Med meddel:s hem, jfr sid. 13)	12

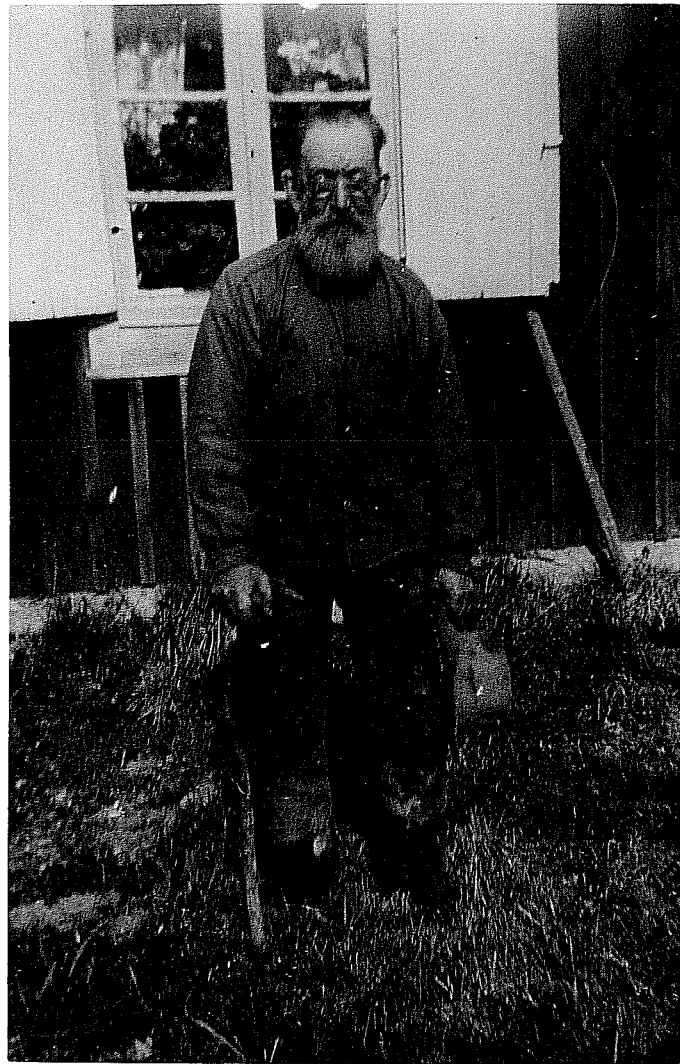
1) Jfr uppt:ar fr. Smål., S. Möre, Torsås; eft. Tilda Sjöstrand, f. -64 i Torsås; sid. 17 ff!

ACC. N:R. 5783

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre (Gullabo sn) Adress: Gårdby

So
Up

at av: Gust. Petersson
år -53 i Augerum sn, Bl.

Meddelaren, fotograferad
utanför ett fönster vid
sitt hem i Halltorp (jfr
foto sid. 12!).
L.N. foto 1938

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

ACC. NR. 5783

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: S. Möre Adress: Gårdby

Socken: Gullabo Berättat av Gust. Petersson

Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

Uppteckningen rör

DE SISTA VARGARNA.

På stället där jag bor i Halltorp, Södra Möre, har jag i kväll talat med Gustav Pettersson. Han växte upp hos sin morbror och morbrodern bodde i Gullabo.

När Petersson var 8 år gammal, var han med sin morbror åt ett ställe med lottfår, som morbrodern hade haft hos sig. Man körde med en famnvedshäck, och fåren låg i den.

När de gjorde denna resa, såg de en varg. Vargen var på vägen och var ganska nära dem, men han gav sig iväg igen utan att ofreda. Morbrodern var glad över att vargen inte gav sig på dem eller deras får. Petersson hade själv trott, när han såg vargen, för han fick se honom först av de bägge, han hade trott att det

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Angerum sn, Bl.

5

Uppteckningen rör

DE SISTA VARGARNA.

var en hund från en gård i trakten, där man hade hundar. Han hade ropat på morbrodern, för att denne skulle titta, men morbrodern såg genast att det var en varg.

Vargen gav sig - som sagt - iväg. Han gav sig iväg bortåt vägen åt det håll, som man hade kommit ifrån, och man fick sedan veta att vargen hade varit uppe på en gård och tagit en gris, som hade legat i gödselstacken utom stallet vid den gården, och att han sedan dragit iväg till skogen med grisen och ätit sig mätt. Han låg på en sten och sov, när de som följde efter honom träffade honom och sköt honom.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Uppteckningen rör

MEDDELARENS FAMILJFÖRHÅLLANDEN.

Meddelaren är född i Augerum socken i Bleking och har växt upp hos sin morbror och moster i Gullabo i Småland. Han övertogs av morbrodern, när han var helt liten, cirka tre år gammal. I hemmet hade han haft många syskon. Fadern var båtsman.

Sedan Gustav Petersson var halv vuxen, hade morbrodern gift sig. Hustrun tyckte inte om pojken utan var elak mot honom. Mostern hade flyttat från gården - egentligen ett tredagarstorp till en gård där i Gullabo. Gustav gjorde nu dagsverken åt morbrodern. Han var kanske omkring 11 år. Han arbetade fyra dagar i veckan, i stället för att morbrodern skulle ha kommit tre dagar; detta eftersom han inte var fullvuxen. Men som han inte ha-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Uppteckningen rör

MEDELARENS FAMILJEFÖRHÅLLANDEN.

de det bra hos morbrodern - på grund av att morbrorhustrun var otäck - beslöt han taga tjänst hos en bonde, och mostern understödde honom i hans avsikt, sägande att han hade gjort skäl för sig och för vad han hade fått och att vad han i övrigt hade fått, det kunde han betrakta som givet av henne och av hennes mor - hans egen mormor.

Under den tid som Petersson var dräng, hade brännvinet stor betydelse för honom. Han hade varit död för mycket länge sen, om inte brännvin hade funnits. När han efter att ha arbetat ute hela dagar, kom hem genomvåt på kvällen, var det hans uppgift att på natten fara till Karlskrona t.ex. med säd från gården,

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Uppteckningen rör

MEDELARENS FAMILJEFÖRHÅLLANDEN.

där han tjänade. Det var naturligt att han skulle. Ge sig av sur och kall, som man gick och stod. Han söp och sjöng och överlevde allt utan att taga skada. (Sällan ser man än i dag en så rask och kry och rörlig åttioåring som Gustav Petersson.)

Åren hade gått, och Petersson hade fästmö. Han hade gjort en resa för sin bonde och kommit till Halltorp. På ett ställe, som han var inne på där, hade man en tidning och han såg en annons om en plats ledig som statare vid Värnanäs. Det ligger i Halltorp socken. Han gick ner till gården och tog platsen, ty han stod just i begrepp att gifta sig.

Fästmön var hemma i Gullabo. Man hade varnat henne och sagt

ACC. NR. 5283

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

9

Uppteckningen rör

MEDDELARENS FAMILJEFÖRHÅLLANDEN.

åt henne att hon borde inte bry sig om Gustav Petersson, ty det förhöll sig så att han söp mycket - och förde ett oredigt liv, men hon gav de bestämda svaren:

"Jag kan inte låta bli honom i alla fall" och "får jag inte gifta mig med honom, då vet jag inte vad jag gör", så de gifte sig.

Hustrun, som hette Anna, medförde nu till hemmet en flicka, 12 år gammal, behållningen från en tidigare kärlek.

Denna flicka blev ofelbart Peterssons favorit. Man frågade henne om inte Petersson var stygg mot henne. "Nej, far är mycket bättre än mor," svarade hon, "mor är mycket otäckare än far."

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

10

Uppteckningen rör

MEDELARENS FAMILJEFÖRHÅLLANDEN.

Anna var nämligen mycket sträng mot sin dotter, så rätt vad det var, så kunde det inträffa att hon kom emot henne med ett vedträ "och bar på henne" (d.v.s. slog henne med detta).

Han lärde henne t.ex. att gå på skridsko, och det utkämpades många heta bataljer mellan honom och Anna, när han tog flickan i försvar för moderns orättvisa behandling. Denna flicka, Lisen, kom så till Stockholm, där hon bor nu och ihågkommer sin gamle styvfar med mången god tia. Anna är död och Pettersson lever ensam.

En dam i Amerika, en av hans bekanta, sänder också då och då ett par dollar till Petersson, tillsammans med skriftlig vink om

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5783

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

MEDDELARENS FAMILJEFÖRHÅLLANDEN.

att han skall använda dem till brännvin.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 5783

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 i Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Vårjorden köres. Bild från det moderna Värnanäs. - På godset är det nu sed att man spänner fyra hästar för de tunga jordbruksredskapen. L.N. foto 1938

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5783

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: S. Möre Adress: Gårdby
Socken: Gullabo Berättat av: Gust. Petersson
Uppteckningsår: 1938 Född år -53 ; Augerum sn, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

EFTERSKRIFT.

Uppteckningarna efter Gustav Petersson ha här lagts till samling från Gullabo socken, till vilken ort de med vissa partier anknyta.

Då han gifte sig, flyttade han - som sagts (sid. 8) - till Värnanäs, en herrgård i Halltorp socken (S. Möre hd), och han bor nu där, med åtnjutande av fri bostad i en rymlig byggnad under herrgården. Å fotot på sid. 12 syns i bakgrunden denna byggnad, som Gustav Petersson bebor.

Skriv endast på denna sida!